

РЕШЕНИЕ

№ 85

гр. Търговище, 28.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ в публично заседание на осми август през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: БОРЯНА СТ. ПЕТРОВА

при участието на секретаря АНАТОЛИЯ Д. А.ОВА
като разгледа докладваното от БОРЯНА СТ. ПЕТРОВА Търговско дело № 20233500900004 по описа за 2023 година

Предявен е иск с правно основание чл.125, ал.3 от ТЗ.

Ищецът А. С. А. ЕГН *****, съдебен адрес град Р., ул. „И.В.“, № 7, офис 11 адв. Е. С., твърди в исковата си молба, че е прекратил участието си в ответното дружество на 07.12.2022 г. Управителят на дружеството Г.Й.Х. и той са притежавали по 250 дяла от капитала на дружеството или по 2 500.00 лв. Прекратявайки членството си за него се е породило правото да получи равностойността на дружествения си дял към края на месеца, през който е настъпило прекратяването- 31.12.2022 г., който възлиза на 80 000.00 лв. Твърди, че имуществените отношения с ответното дружество следва да се уредят въз основа на баланса към 31.12.2022 година. Ответникът отказва да заплати се стойност на дружествения му дял като бивш съдружник в „А и Г-2008“ ООД. Поради това моли съда да постанови решение, с което да осъди ответното дружество да му заплати сумата от 80 000 лв., представляваща равностойността на дружествения му дял, ведно със законната лихва от предявяването на иска. Претендира разноси в настоящото производство. В съдебно заседание на 08.08.2023 година, по реда на чл.214 от ГПК измени размера на предявения иск, като го увеличи на 81 312.26 лв.

Ответникът, в срока по чл.367 от ГПК упражни правото си на отговор. В отговора се излагат доводи за недължимост на дружествения дял, обосновани

с доводи за липсата на т.нар. "чист актив" на дружеството. Твърди се, че дружеството е с отрицателен собствен капитал и със задължения в размер на 240 000 лв., към другия съдружник.

С допълнителна искова молба ищецът оспорва изложеното в отговора. Оспорва се и отразеното в приложения баланс на дружеството, като се твърди, че е изготвен за целите на настоящото производство, без да отразява действителното положение.

Въз основа на събраните по делото доказателства, настоящият съдебен състав, приема следното от фактическа страна:

Видно от приложения по делото дружествен договор на „А и Г - 2008“ ООД, дружеството е учредено на 19.08.2008 година, с капитал 5 000 лв. Капиталът е разпределен на 500 дяла по 10 лв., като дяловете са разпределени между съдружниците, както следва: Г.Й.Х. - 250 дяла или 2 500 лв., А. С. А. - 250 дяла или 2 500 лв.

На 17.10.2008 година дружеството е придобило недвижим имот в гр.Омуртаг, който е послужил като обезпечение на кредит, теглен от дружеството и съдружниците Г.Й.Х. и А. С. А.ов. Очевидно сумата по кредита е вложена в закупуването на имота. Приложени са копия от вносни бележки към банката кредитодател, за изплащане на вноските по кредита- л.126 до л.282 от делото. Отбелязването по тях е, че сумите са внасяни от съдружника Г.Х.

По искане на съдружика А. С. А. е прекратено участието му в ответното дружество, на основание чл. 125, ал. 3 от ТЗ. За целта е проведено Общо събрание на 06.12.2022 година, на което е взето решение за освобождаването му, решение за уреждане на имуществените отношения с освободения съдружник.

За установяване на размера на стойността на дружествения дял на освободения съдружник, по делото освен приетия и изготвен от ответника междинен счетоводен баланс, е изслушано и заключение на съдебно-счетоводна експертиза, с оглед установената съдебна практика и изричното оспорване от страна на ищеца. От заключението на вещото лице, което съдът кредитира като мотивирано и обосновано, се установява, че счетоводството на ответното дружество не е водено редовно, чрез хронологични записвания въз основа на редовно съставени първични счетоводни документи. В резултат,

приложения счетоводен баланс към 31.12.2022 година, въз основа на който е определена стойността на дела на напусналия съдружник, е некоректен и не отговаря на изискванията на закона за счетоводството и счетоводните стандарти. При проверката вещото лице установява, че за периода 31.12.2015 година - 31.12.2022 година, дружеството не е осъществявало дейност. Последният баланс е към 31.12.2015 година. За да се провери коректността на приложения по делото баланс е извършена съпоставка между него и този към декември 2015 година. Съгласно баланса към декември 2022 година, дружеството разполага с активи на обща балансова стойност 156 000 лв., представляващи само ДМА. Собствения капитал е отрицателна величина- 84 000 лв., с оглед отчетени задължения на дружеството, в размер на 240 000 лв. Така разликата между актива на дружеството и задълженията му, т.нар. "чист актив" е отрицателна величина, а именно- 84 000 лв. По данни от баланса към 31.12.2015 година, активите на дружеството са с по-висока балансова стойност- 170 000 лв. Сумата включва дълготрайни активи- 156 000 лв. и краткотрайни активи- 14 000 лв. Собствения капитал е с положителна стойност- 52 000 лв. Дружеството е отразило задължения в общ размер 118 000 лв., от които към финансови предприятия 58 000 лв. и други задължения в размер на 60 000 лв. В баланса на дружеството към 31.12.2016 г., публикуван в ТР, няма промяна в общата балансова стойност на активите и на пасивите - 170 000 лв. Състава на активите е останал непроменен - дълготрайни активи - 156 000 лв. и краткотрайни активи - 14 000 лв., представляващи суровини и материали на стойност 13 000 лв. и пари в брой 1 000 лв. Собствения капитал на дружеството е увеличен и отново с положителна стойност - 62 000 лв. Задълженията на дружеството са намалели с 10 000 лв. и са на стойност 108 000 лв. Ответникът не е представил счетоводни документи относно структурата на задълженията, поради което вещото лице не може установи причините довели до тяхното намаление. След 2015 година не се съдържат документи, които да удостоверяват извършена инвентаризация и отписване на стоково-материалните запаси, както и счетоводни документи, послужили като основание за отписване от счетоводството на наличните към 31.12.2015 година, пари в брой, в размер на 1 000 лв. Това дава основание краткотрайните активи в размер на 14 000 лв., да бъдат включени към активите на дружеството към 31.12.2022 година.

По отношение на пасивите на дружеството, вещото лице установява

следното: В счетоводния баланс към 2022 година са отчетени задължения, в размер на 240 000 лв. Към задълженията е включена сумата от 43 600 €, с равностойност 85 274.19 лв., представляваща съгласно твърденията на счетоводството допълнителна парична вноска, направена от съдружника Г.Х. Сумата е внесена за покриване на банков кредит на дружеството. Вноски за погасяване на този кредит са правени от съдружника Х. и трети лица и са в размер на 70 250.90 €. В оборотната ведомост на дружеството за 2022 година освен сметката открита за погасяване на кредита, е включена още една счетоводна сметка 499 –Други кредитори, която е с начално салдо 114 310.50 лв. и крайно салдо 230 157.68 лв. По отношение на тази сметка също липсва аналитичност, която да даде информация относно всеки кредитор, по който счетоводен документ са възникнали задълженията и са извършвани плащанията.

Изготвения счетоводен баланс, към 31.12.2022 година не отговаря на счетоводните стандарти. В него не са отразени правилно активите и пасивите на дружеството по историческата им стойност, поради което не може да се приеме за достоверен. С оглед на това неправилно е определен чистия актив на дружеството.

В баланса на дружеството към 31.12.2022 г., собствения капитал, респ. чистия актив има отрицателна стойност, респ. дружествения дял на напускащия съдружник също е отрицателен. В счетоводния баланс на дружеството към 31.12.2015 г. е оповестен собствен капитал с положителна стойност- 52 000 лв. Той включва записан капитал, в размер на 5 000 лв., други резерви, в размер на 60 000 лв. и непокрита загуба - 13 000 лв. В счетоводството на дружеството не се съдържат счетоводни документи относно начина на формиране на другите резерви. Отчетени са за пръв път в баланса за 2009 г. Доколкото такива резерви се формират и ползват само с решение на собствениците на капитала, а такова не е взето, експертизата е запазила стойността им и в баланса към 30.12.2022 г.

Спазвайки изискването на чл. 3, ал. 3 на ЗСч текущото счетоводно отчитане на предприятието да бъде на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти експертизата е съставила алтернативни варианти на счетоводни баланси към 31.12.2022 г. при които стойността на собствения капитал се променя, за да се запази балансовото равенство.

Корекциите на експертизата засягат само стойността на финансовия резултат. При различните варианти на изчисления финансовия резултат приема различни стойности, а именно : При първия вариант собствения капитал на дружеството е с отрицателна стойност - 56 000 лв., като включва записан капитал 5 000 лв.; натрупани загуби от минали години в размер на 121 000 лв. и други резерви 60 000 лв. При втория вариант собствения капитал на дружеството е с положителна стойност 29 000 лв., включващ записан капитал 5 000 лв. лв.; натрупани загуби от минали години в размер на 36 000 лв. и други резерви 60 000 лв. При третия вариант капиталът на дружеството ще бъде с положителна стойност 142 000 лв., включващ записан капитал 5 000 лв.; натрупани печалби от минали години в размер на 77 000 лв. и други резерви 60 000 лв. При четвъртия вариант капиталът също е с положителна стойност 171 000 лв., включващ записан капитал 5 000 лв.; натрупани печалби от минали години в размер на 106 000 лв. и други резерви 60 000 лв. При третия и четвърти вариант натрупаната печалба е включена в стойността на „чистия актив“.

Както беше отразено, приложения счетоводен баланс е некоректен и не е съставен съгласно счетоводните стандарти. При което вещото лице е изготвило отново четири варианта на алтернативен баланс на дружеството, въз основа на които е определило и размера на дружествения дял на напусналия съдружник. Съгласно първия вариант ако към задълженията на дружеството се включат включват внесените по банковата сметка на парични суми от съдружника Х. - 43 600 € като допълнителна парична вноска и 70 250.90 € погасителни вноски от солидарен по ипотечен кредит на дружеството, вземанията на други две лица, също направили вноски по ипотечния кредит, актива е 171 000 лв., задълженията на дружеството са 227 000 лв. Разликата между тях представлява нетна балансова стойност на чистия актив и е отрицателна е отрицателна - 56 000 лв. При този вариант стойността на дружествения дял на съдружника, прекратил участието си е отрицателна величина, т.е. не е дължим.

При втория вариант ако към задълженията на дружеството бъдат включени всички внесени по банковата сметка на дружеството погасителни вноски по ипотечен банков кредит от съдружника Х. - 70 250.90 € и от други две лица, актива е 171 000 лв., задължения (пасиви) е 142 000 лв. При това положение нетната балансова стойност на чистия актив е положителна величина, а

именно 29 000 лв. Стойността на 1 внесен дял е определена, като стойността на чистия актив се раздели на общия брой внесени дяловете : $29\,000\text{ лв.} : 350\text{ дяла} = 82.86\text{ лв.}$ Паричната стойност на дружествения дял на прекратилия участието си съдружник е произведение от броя на заплатените дялове от капитала и изчислената стойност на един дял: $175\text{ дяла} \times 82.86\text{ лв./бр.} = 14\,500.50\text{ лв.}$

При трети я вариант в случай, че към задълженията на дружеството се включат само вземанията на тримата кредитори, които не са погасени поради изтичане на 5 годишна давност, направили погасителни вноски по ипотечния кредит, при актив 171 000 лв., задължения (пасиви) 29 000 лв., балансовата стойност на чистия актив - 142 000 лв. Стойността на 1 внесен дял е определена, като стойността на чистия актив се раздели на общия брой внесени дяловете: $142\,000\text{ лв.} : 350\text{ дяла} = 405.71\text{ лв.}$ Стойност на дружествения дял на прекратилия участието си съдружник е определена като произведение от броя на заплатените от него дялове от капитала и изчислената стойност на един дял: $175\text{ дяла} \times 405.71\text{ лв./бр.} = 70\,999.25\text{ лв.}$ Дължимия от съдружника окончателен данък по чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗДДФЛ е 3 462.46 лв. Чистата сума за изплащане на дружествения дял, след облагане с 5% ДДФЛ е 67 536.79 лв.

Съгласно четвъртият вариант, ако не бъдат включени задължения на дружеството към кредиторите направили погасителни вноски по ипотечния кредит, при актив от 171 000 лв., стойността на 1 внесен дял определена, като стойността на чистия актив се раздели на общия брой внесените дяловете: $171\,000\text{ лв.} : 350\text{ дяла}$, ще бъде в размер на 488.57 лв. Стойност на дружествения дял на прекратилия участието си съдружник определена като произведение от броя на притежаваните дялове от капитала и изчислената стойност на един дял: $175\text{ дяла} \times 488.57\text{ лв./бр.}$ ще бъде в размер на 85 499.75 лв. Дължимия от съдружника окончателен данък по чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗДДФЛ е 4 187.49 лв. така чистата сума за изплащане на дружествения дял, след облагане с 5% ДДФЛ е в размер на 81 312.26 лв.

Анализът на горните факти води до следния правен извод:

Установено по делото е, че ищецът А. А. е прекратил участието си в ответното дружество на 06.12.2022 г., на основание чл. 125, ал. 2 от ТЗ. Прекратяването на членственото правоотношение поражда вземане на

съдружника срещу дружеството в размер на стойността на дружествения му дял, определен съгласно чл. 125, ал. 3 ТЗ въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването. Паричната равностойност на дружествения дял се определя съгласно чл. 125, ал. 3 ТЗ въз основа на данните в баланса, съобразно чистия актив на дружеството, който се изчислява като разлика между активите и пасивите по баланса без отчитане на собствения капитал, резервите и финансовия резултат (изрично в този смисъл решение №100 от 07.02.2013г. по т.д. №665/2011 г. на ВКС, I ТО и цитираната в него съдебна практика).

Основният спор в настоящия случай е, как се формира пасива на ответното дружество, съответно в него следва ли да се включат сумата от 43 600 €, за която ответникът твърди, че е внесена от другия съдружник Г.Х. който е и управител на дружеството, като допълнителна парична вноска и сумата от 70 250.90 €, представляваща погасителни вноски по кредит, теглен от ответното дружество, правени от съдружника Х. и трети лица, съгласно твърдението в отговора. Няма спор, а и видно от доказателствата по делото е, че ответното дружество е било страна по договор за банков кредит, ведно с двамата съдружници Х. и А.. Сумата по кредита е вложена в закупуване на недвижим имот на дружеството, като същият е погасен на 01.11.2020 година, като разплащателната сметка, разкрита за погасяване на кредита е закрыта на 04.11.2020 година.

По отношение на сумата 43 600 €, за която се твърди, че е внесена от съдружника Х., като допълнителна парична вноска, съобразно доказателствата, съдът приема, че тя няма характера на такова вноска. Допълнителните парични вноски и договорът за заем на парични средства са способи за кредитиране на дружеството с ограничена отговорност. Допълнителната вноска като способ за финансиране на дружеството се осъществява по строго определен ред. Съгласно чл.134 от ТЗ, такава вноска може да бъде определена единствено по решение на Общото събрание на дружеството и то при конкретна нужда, а именно за покриване на загуби и при временна необходимост от парични средства от страна на дружеството, в какъвто смисъл е константата съдебна практика. В тези хипотези съдружниците могат да бъдат задължени да направят допълнителни парични вноски за определен срок. Доколкото тези вноски, представляват особена форма на кредитиране на дружеството, с внасянето и дружеството става

длъжник на съдружника вносител, а съдружникът - кредитор на дружеството за вземането му в размера на същата вноска. Съответно след изтичане на срока те подлежат на връщане. Сумата от 43 600 € е внесена от съдружника Х. като вноски по сметката на дружеството, но дори и да се приеме, че целта е била финансово подпомагане на дейността му, то тя няма характера на допълнителни парична вноска по смисъла на чл. 134 ТЗ, доколкото няма решението на ОС на дружеството, в този смисъл. Поради това и не подлежи на връщане. Няма доказателства тази сума да е внесена в дружеството и под формата на паричен заем от страна на съдружника Х., внесена е без правно основание и липсва каквато и да е счетоводна обосновка за внасянето, съответно липсва основание за счетоводното му отразяване в пасива на дружеството, съгласно приложения по делото баланс към месец декември 2022 година.

Другата сума, отразена в пасива на дружеството по баланса, в 70 250.90 €, представляваща задължение към други кредитори- съдружникът Х. и трети лица, също не следва да бъде отчетена като такава. Принципът, установен в закона, е че управителят може да извършва всички правни действия от името на дружеството. В практиката си ВКС приема, че обезпечението на дълг на търговско дружество от физическо лице, включително, когато последното е съдлъжник или поръчител, не може да се приеме като дадено за цели извън и независимо от всяка търговска дейност или професия, ако това физическо лице има тесни професионални /функционални/ връзки с посоченото дружество, като участие в неговото управление или мажоритарно участие в същото. С оглед на това, вноските по кредита, извършвани от съдружника Х., доколкото същият е и управител на дружеството, не могат да се приемат, като такива направени от него в качеството му на физическо лице и да се приемат като задължение от страна на дружеството към него, в последствие. Отделно от това и по отношение на сметка 499 Други кредитори не се е водила отчетност, която да осигури детайлна информация за всеки отделен кредитор, за да се проследят разчетите, по всеки счетоводен документ, доказващ основание за възникване на задължението или за извършени плащанията. По отношение и на тази сума, съдът намира, че липсва основание за счетоводното и отразяване в пасива на дружеството, съгласно приложения по делото баланс към месец декември 2022 година.

Стойността на дружествения дял на напусналия съдружник, съгласно

чл. 125, ал. 3 ТЗ се определя въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването, в случая декември 2022 година. Представения баланс е оспорен като некоректен. Изготвеният от ответното дружество счетоводен баланс е частен удостоверятелен документ, той не обвързва ищеца, а може да се кредитира от съда с оглед на неговата редовност и преценката на останалите събрани доказателства. Преценката за редовността на баланса е по отношение на това дали са спазени изискванията на ЗСч и приложимите счетоводни стандарти и дали същият отразява точно и вярно имущественото и икономическото състояние на дружеството. При констатиране на нарушения се възлага на вещо лице да изготви алтернативен баланс /решение № 224/2010 г. по т. д. № 765/2008 г. на ВКС, ТК, II т. о./. Данни в баланса, които не отговарят на изискванията на Закона за счетоводството, не могат да служат за определяне равностойността на дружествения дял на съдружник с прекратено членствено правоотношение по смисъла на чл. 125 ал. 3 ТЗ, независимо от конкретната причина за това. При установена нередовност на записванията относно балансовата стойност на активите, компрометираща нейната достоверност, равностойността на дружествения дял по чл. 125 ал. 3 ТЗ следва да се определи въз основа на нов, коректно съставен баланс, като за целта се използва експертизата на вещи лица. В случая по представения баланс е констатирано, неспазване на изискванията на ЗСч и счетоводните стандарти, като той не отразява действителното икономическо състояние на дружеството. В тази връзка е назначена по делото експертиза, установила посочените по-горе факти. Категорична е, че счетоводното отчитане в дружеството не се е извършвало на основата на документална обосновааност на стопанските операции, не са спазвани изискванията за съставянето на документи по ЗСч. В приложения счетоводен баланс към месец декември 2022 година, не са отразени правилно активите и пасивите на дружеството и той не отговаря на изискванията на ЗСч. Изготвени са четири варианта относно баланса на дружеството и размера на дела на напусналия съдружник. Поради изложените мотиви относно начина на формиране на пасива на дружеството, съдът възприема предложения четвърти вариант от страна на вещото лице. Съгласно него, дружествения дял на ищеца, който следва да му бъде изплатен е на стойност 81 312.26 лв.

Ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените в

настоящото производство разноси, които са в размер на 6 050 лв., от които 3 250 лв., заплатена държавна такса, 800 лв. разноси за вещо лице и 2 000 лв., заплатено възнаграждение за процесуално представителство по делото.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА "А и Г- 2008" ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление град Омуртаг, п.к. 7900, ул. "Г.", № 52, представлявано от Управителя Г.Й.Х. да заплати на А. С. А. ЕГН *****, съдебен адрес град Р., улица „И.В.“, № 7, офис 11 адв. Е. С., сумата от 81 312.26 лв., представляваща, стойността на дружествения му дял в "А и Г- 2008" ООД, ЕИК *****, на основание чл.125, ал. 2 от ТЗ.

ОСЪЖДА "А и Г- 2008" ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление град Омуртаг, п.к. 7900, ул. "Г." № 52, представлявано от Управителя Г.Й.Х. да заплати на А. С. А. ЕГН *****, съдебен адрес град Р., улица „И.В.“, № 7, офис 11 адв. Е. С., направените в настоящото производство разноси в размер на 6 050 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Апелативен съд – Варна.

Съдия при Окръжен съд – Търговище: _____